

HİLESİZ ÇOCUK DÜŞLERİ

15 Gün süren Eylül projesinin ardından sordular, "Gelmedi değil mi?" Öyle ya, gelseydi, hemen onun izlenimleriyle başlardık. Ama bu proje döndüğü yoğun bir programdan geçtiği için ancak yeni yolluyabiliyoruz. Evet, yazarımız Sevim AK'ın kaleminden Hatay'dan, Gaziantep'ten, Kahramanmaraş'tan, Adıyaman'dan, Malatya'dan, Sivas ve Yozgat'tan çocukların dünyasına girebilmeyi bekliyorduk hep beraber. Nasıl oluyor da, bu kadar bunık ve masum duygulanı kavıyaveriyor Sevgili Sevim. Kendisine bizimle beraber olduğu için çok teşekkür ediyoruz.

ILKYAR'ın yanında Proje sahibi elbette ODTÜ, ODTÜ Koleji, ve tabii İlköğretim Genel Müdürlüğü... Bunun dışında ana destek sahibi Türk Kültür Vakfı, Türkiye'ye Köprü Kuruluşu, ve Umuda Köprü Projesi, Yurtiçi Kargo, Yapı Kredi Sigorta, Tübitak, Arçelik, Telmek, Kırkpabuç, Yaşar Birleşik Pazarlama, Kurgu, UNICEF Türk, Mersin Üniversitesi, TOÇEV, Sevda Cenap And Müzik Vakfı, Samatlı Oyuncak, Türk Eğitim Derneği, Bilgi Yayınevi, Nesibe Aydın Dersaneleri, Final Dersaneleri... İndirimleriyle yayınevleri, bağışlarıyla anı kitaplığı sahipleri, sanatçılar, ve siz destek veren, gönül veren, bize mesajlarıyla duyduğumuz heyecamı arttıran herkese ayrı teşekkür ediyor, saygılarımızı sunuyoruz...
ILKYAR

Orda bir köy var...

İLKYAR

Hilesiz Çocuk Düşlerinden - 1

Uçarı adımlarla yürüdün/ Çocuk gözlerle
Dudaklarındaki ısıklık/ Büyük ve eski bir şarkı
A.Afacan-Geçit

Bu yolculuğun ısıklığı duyulmayan esintisi olmak istiyorum. Kimselere görünmeden havalanmak, kıyı-köşe-bucak bakınmak, sıfır numaradan, örgülüye renk renk saçlara, işli önlük yakalarına, minik nasırlı ellere, çilli yüzlere bir dokunmak, hemen de kaçmak istiyorum. Dokunursam, izini sürersem mutsuzluğumu çoğaltacağım duygusuyla kısık gözlerle, bir buğunun ardından uzak uzak bakıyorum çocuklara. Mektuplaştığım yavruların zaman içinde gösterdiği başarılar başımı göğe erdiriyorsa da yıllardır el ele verip iğneyle kuyu kazar gibi yıktığımız tabular tam hedefe yaklaşmışken karşımıza yeniden sert bir duvar gibi dikilince alabora oluyorum. Gelenekler, töreler kızların eğitim, daha da önemlisi yaşam haklarını alacak katılıkta indi mi, düşler yüreklerde sıkışıp kaldı mı "Yoksa," diyorum, "hiç karışmasa mıydık, tohumlar, umutlar, hayaller serpmese miydik minicik yüreklerle."

Kız çocuklarımız sınırlarını zorlarken biz sıcak yataklarımızda tasasız uyuyabilir miyiz? Yolculuğun ilk gününde bir genç kızın kışkaçlar içinden duyduğum acı çığlığıyla, içime düşen imkansız ateşle nereye gidebilirim?

Gitmeli miyim? Gitmeli miyiz?

Bir çığlığı dindiremiyorsak, onu hapse mahkum eden, düşlerini tutuklayan ailesi kadar bizler de sorumlu değil miyiz?

Okul neden var?

Öğretmen neden var?

Bu yolculuklar neden?

Değişim yavaş yavaş gerçekleşecek, sabır gerek derken kaç kızın yaşam ışığı sönecek?

Teller, duvaklar acının değil, mutluluğun simgesiymiş diyebilecekler mi köy kızlarımız?

Gelenekten geleceğe uzanan daracık, zahmetli yolların sancıları ne zaman azalacak?

İLKİYAR Eylül 2006 Gezici Projesi Hatay Kırıkhan YİBO'dan başlıyor. Öğrenim yılının ilk günündeyiz. El değmemişlik görüntüsüyle, pırl pırl yıkanmış, boyanmış, sıraları cilalanmış, resimlerle donatılmış, evinden kopmuş çocuga sıcak "merhaba"sıyla kucak açmış bir okul bekliyoruz ister istemez. Hani "Baba Beni Okula Gönder" projelerimiz var ya. Bir baba hasbelkader başını eğer de nereye göndereyim, derse, okula bakmaya gelse bir çiçek bahçesi karşılamalı onu. 1965' te kurulmuş, 25 köyden 600 öğrenci alan bu okulumuz öğrencilerini ilk günden heyecanla beklemiyor, belli. Okulun depreme karşı güçlendirme çalışması devam ediyor. İnşaat birkaç haftada bitecek gibi görünmüyor. Erkekler lojmanında tamirat sürdüğünden kullanılamaz durumda, derslikler yatakhaneye çevrilmiş.

Yeni okula başlayacak çocuklar okulun kapısından girmekte zorlanıyorlar. Ruhları evle okul arasında kalakalmış. Okula bırakırlarsa kendilerini evlerine, annelerine, minik kardeşlerine ihanet ederler duygusuyla kuşatılmışlar. Bahçedeki banklarda diz dize oturmuşlar; gözleri nemli, hareli. Oyunlara, tatlı sözlere, gıdıklamalara, komik fıkralara, her türden şaklabanlığa pabuç bırakmıyorlar.

Bir kızla babası giriyorlar okul kapısından. Adam yepyeni, kat izleri belli ekose oduncu gömleğini giymiş, kızının çantasını omzuna vurmuş. Kırmızı pabuçlu, lacivert çoraplı kız hoplaya zıplıya yürüyor. Yüzüne yeni ay oturmuş. "İlk günlükler" e benzemiyor, açtı mı ağzını sustur susturabilirsen.

"6 kardeşiz. Kimi evli, kimi okula gitti. Evde kimse kalmamış, ha. Sıkıldım ben de, ilk günden gidecem, diye tutturdum. Baak, beğendin mi? Ben seçtim."

Kırmızı parlak pabucunun burnunu tir tir titretiyor.

"Ayakkabımı, formamı dün pazardan aldık."

Anne evde tek başına kalmış. Sözü ona getirse mi getirmese mi bilemez hallerde.

"Düşünmeyecem onu" diyor, saçını savururken. "Aklına getirmezsən, özlemezsən,"

Aklına köyüne dair hiçbir şey takmamaya kararlı görünüyor, el ele tutuşmuş oyun oynayan çocukların çemberine davetsiz giriveriyor.

Geçen yıl köy okuluna yazılmış. Kitap, defterlerini kaybetmiş, eşyalarına sahip çıkamamış, altına kaçırmış, okuldan almış annesi.

"O vakit ufaktım. Şimdi büyüdüm," diyor. "Ayakkabılarım 36 numara."

Öteki birinci sınıf öğrencilerinden güvenli, bilmiş bakıyor çevresine.

Ben de okumayı söktüğünü düşünerek Uçurtmam Bulut Şimdi kitabımın kapağını uzatıyorum önüne. Harflere parmaklarını sürüyor,

"Bak. Ne yazıyor burada, söyleyeyim sana: Okumak çok iyidir, faydalıdır. Okursan bilgili adam olursun." diye başlıyor koşullanmış bilgilerini dökmeye.

Acı acı gülüyoruz. Sevebilecek mi bu çocuk okumayı?

Yedinci, sekizinci sınıf öğrencileri küçüklere yardımcı olmaya çalışıyor. Halime ve Sevgi iki "ilk günlük"ü kanatlarının altına almışlar. Sevgi'nin babası kanserden ölmüş, annesi yemek şirketinde çalışmaya başlamış. Dedesi ölmüş, ninesi ciddi bir kaza geçirmiş, şimdi şiddetli baş ağrıları çekmiyormuş. Sevgi ninesiyle kalıyor, okuldan sonra onun işlerini görüyormuş.

"Ninem bensiz kendini idare edemez. Ocağı açık unuttur, çamaşırlarını yıkayamaz."

Halime'nin babası imammış. Onlar da 4 kardeşler. Üzgün gelmiş okula. Birkaç gün önce çok sevdiği ineğini satmışlar.

İnek süt vermiyormuş ve çok zayıflamış, ölmeden elden çıkarmak istemiş babası.

"Biz veterinere götürmiyorduk, yeni sahibi götürmüştür, di' mi? Kilo almış mıdır abla?"

Almıştır Halime, almaz mı?

İşil okullu olmanın önemini taa o yaşta kavramış.

"Abim okumayacam dedi, okuldan çıktı, işte çalıştı telef oldu, yeniden okula başladı. Babam ablamı olgunlaştı diye okuldan aldı, ablam iki yıl ağladı. Bu yıl öğretmene gitti, yeniden okula kaydoldu."

Kangallar köyünden gelmiş. Tatili çocuk bakıcılığı, ineklere buzağılara çobanlık etmekle geçmiş. Köyünden bir doktor çıkmış. O da doktor olmayı sokmuş düşlerine.

"Çocuk bakımını seviyorum. Çocuk doktoru olacağım. Geceleri çarşafıma beyaz önlük niyetine sarılırım."

Ceylan ela gözlü, ince, uzun, güzel bir kız. Suriye -Halep doğumlu. Annesi Suriyeli. Halep'ten 4 yaşında gelmiş. Oraya dönmeyi düşünmüyor. Ben bu topraklara aitim, diyor.

Annesi çoğunlukla Suriye'de yaşıyormuş. 33 yaşındaki ablasının eşi yurt dışında çalışıyormuş. Ceylan ablasını annesinden yakın bilmiş.

"O ve yeğenlerim. benim için hayatın anlamı," diyor.

Türkçe öğretmeninin etkisiyle duygularını şiirle ifade etmeyi öğretmiş. Tatilleri sevmemiş. Ailesiyle çatışır, anlaşılmama duygularını yoğun yaşarmış. Çocuk, ergen psikolojisi ve eğitimiyle kitaplar okumayı severmiş.

"Bu yaz ne mi okudum? Canan! Kendini Arayan Kadın! Aradığımı Bulan Kadın! Benim kendimi keşfetmemi sağladılar." Avukat olmayı düşlermiş.

"Avukatlar yalancı olur derler ama ben inanmıyorum. insan hakları üstüne çalışmak istiyorum. Savunmak, içimdekini ifade etmek beni mutlu ediyor. Öğretmenler dövmek yerine konuşmaya, ikna etmeye çalışsalar. çok mu zor be abla?"

Ahmetler 5 kardeşler. Babası ablasını okutmamış. Bir ablası da bu okuldaymış ama 8. sınıftan sonra o da okumayacaktı. Dedesi ölmüş, hasta ninesi yalnız kalmış. Okuldan alınan abla ona bakıyormuş. Babası inşaatlarda çalışıyormuş.

Mehmetler 5 kardeşlermiş. Bir ablası ve bir abisi ölmüş. Kengel yemeğe gitmişler, zehirlenmişler.

"Dudakları patlamış, mosmor olmuştu, doktora götürdüler, anlamamış, Hatay'a göndermiş. Oradan Adana'ya sevk edilmişler. Doktor bunlar yaşasa da deli gibi yaşarlar, başımıza dert olur, demişler. Sonra ölmüş ikisi de."

O günden sonra Mehmet sinir küpü olmuş. Evden kaçmak istemiş. Eve girememiş. Gece yaralarına kadar sokaklarda top oynamış. Ailecek kapıcılık yapıyorlarmış. Babaları şoförmüş.

"Beni pamuğa gönderirler, sabahları inek sağırım. Futbol kulübüne girecektim, yazdırmadılar. Ailem iyiliğimi istemiyor, beni sevmiyor. Ufak bir görüş ayrılığında hemen üstüme yürüyorlar. Evde bir ben fazlalığım. Okul kurtuluş benim için."

Nuray 5. sınıf öğrencisi. 4 kardeşler. Çamteke köyünden. Babası çiftçi. Buğday, mercimek, nohut, biber, kayısı, zeytin, erik ekermiş.

"Annem tarlaya gidince yemek işleri bana kalıyor. Ninem de benim yemeğimi sever, bana yemeğe gelir. Artık gelemeyecek, Çünkü yatılıya başladım."

Köyündeki okulda tek öğretmen varmış, her yıl değişiyormuş. Son gelen öğretmen de gidince okulun 11 öğrencisini yatılı okula göndermişler.

YİBO'nun ana okulu yok. OKS başarısı 100 öğrenci de 15.

Tuğba'nın anne ve babası ayrılmışlar. Baba İstanbul'da evlenmiş, bir çocuğu daha olmuş. Annesi Belen'de anneannesiyle kalıyormuş. Tuğba'yı babaanne yanına almış.

"Evim gözüme buz kutusu gibi görünüyor. Gitmek istemiyorum. Zaten beni almak isteyen de yok. Büyük tatillerde gideceğim. Nasıl geçecek tatiller, bilmiyorum."

Sibel türkü söyleyen grubun yanından gözlerini silerek uzaklaşıyor.

"Teyzemi hatırladım. Kaçtı! Ailemizin istemediği biriyle evlendi. Ankara'da şimdi. Tatilde yanına gitmek istedim, izin vermediler. Kimse görüşün istemiyorlar. Çok güzel türkü söylerdi. Şu türküde onun sesini duydum."

Okulun kütüphanesindeki kitapların çoğu 1965-85 baskısı. 2000 den sonra alınan kitaplar A. Günbay Yıldız, Necati Sepetçioğlu, Vehbi Vakkasoğlu gibi yazarların dizi kitapları. Çoğu, ilk okul çocuğun psikolojik, duygusal gereksinimlerine yanıt verebilecek nitelikte değil.

Çocuklar o gün kurduğumuz İLKİYAR kitaplıklarına ağız açık bakıyorlar.

"Bizim mi hepsi? Geri almayacaksınız, di' mi?"

"Bu kitapları ilk biz mi okuyacağız?"

"İstesem hepsini okurum, yasak değil, di' mi?" diye bağrışıyorlar.

8. sınıf öğrencisi Harita'da Kaybolmak'ı kucaklamış.

"Keşke daha önce gelseydiniz. benim bunları okumam için yalnızca bir yılım var."

Yayladağı, Keldağların dibinde tütün zeytin ve elma yetişen dağlık, engebeli ve kıraç bir ilçe. İlçedeki YİBO'ya 22 köyden 400 öğrenci geliyor.

Okul kapısından girerken Ayhan ışıl ışıl bakışlarla bitiyor yanımda. 3 kardeşlermiş. Abisi lise 2 deymiş. Özürlüler okulunda. Babası çiftçiymiş. Tatilde çobanlık yapmış. Polislik düşleri kurarmış. Büyük şehirde çalışacağını, filmlerdeki gibi soyguncuları, katilleri kovalayacağını hayal edermiş. "İstanbul'da , Ankara'da adli olaylar çok olur. Burada kalırsam yan gelir yatarım."

Kübra 6. sınıf öğrencisi. 5 kardeşler. Kendinden büyüklerin hepsi evlenmiş. Babası demir çelik fabrikasından emekli olmuş. Yazı keçi otlatarak geçirmiş. Babası onu keçilerin yanına verdiğinde heybesine bir kitap atıverirmiş. Roman, hikaye, ders kitabı.

"Ganga'yı, Kül Kedisini okudum, test sorusu çözdüm dağlarda." Anne, baba ve iki ablasıyla traktörle giderken uçuruma yuvarlanmışlar, birbirlerini öldü sanmışlar ama hepsi de kazayı ufak sıyrıklarla atlattılar.

"Allah hayatımızı bir anda alır gibi yaptı ve geri verdi. Sınadı bizi. Allah'ın iyi kullarıymışız."

Şadiye 8. sınıfta. 7 kardeşler. Abi ve ablaları en fazla 8. sınıfa kadar okumuşlar. Duru yüzünün gözleri donuk.

"Beni 8' den sonra okutmayacaklar. Annem zeytine gidecek, evde kimse kalmayacak. Babama hizmet gerek. Televizyonumuz da

patladı. Yenisini almazlarsa dizi de seyredemeyeciz."

Sibel 8. sınıf öğrencisi. Kışlak köyünden gelmiş. 7. sınıfa kadar köy okulunda okumuş. Bu yıl liseye daha iyi hazırlanmak ve dershaneye ücretsiz gidebilmek için yatılı okula geçmiş. Yazın ancak iki hafta köyde kalabilmiş. 2 aylığına yatılı Kuran kursuna gitmiş.

"Hep yatılı hep yatılı. bazen isyan edesim geliyor. evimi özlemek neymiş, unuttum."

Kendine ait olmayan mekanlarda kaldığından mıdır nedir, bir yere ait hissetmezmiş kendini. Uzak diyarlara gitmenin hayalini kurarmış.

"Son hayalim Almanya. Dayım orada. Bir gitsem başka ülkelere de geçerim. Sınırları aşmak, köyümün dışına çıkmak istiyorum."

Abdullah, Serkan ve Erkan adlı ikiz kardeşlerine sarılmış. Esmer, yay kaşlı, gülümsemeyi unutmuş gibi çarpıtıyor dudaklarını. İkizlere ağabeylik ediyor. Ne de olsa ilk yılı ikizlerin. Gülüşük köyünden gelmişler. Babaları çiftçi. Abdullah bahçedeki serbest etkinliklere katılıyor, sonra bir koşu kardeşlerinin yanlarına koşuyor, bir ihtiyaçları var mı, susamışlar mı, terlemişler mi soruyor.

Dünyagüller 4 kardeşler. Üçü bu okulda. En büyükleri 8. sınıfta. Bir ablaları evlenmiş. Tatilde Afyon'a ablasının yanına koşmuş, birlikte yemek yapmış, ev süpürmüşler, hasret gidermişler. Konu komşuya gide gele yeni arkadaşlar edinmiş. Evine dönerken süslü püslü mektup kağıtları almış

"Afyonlu arkadaşlarıma mektup yazarım diye almıştım. Şimdi İLKYAR'cı ablalarıma da yazacağım."

On birlik oyununu çok severmiş. Herkes sıraya dizilir, birden on bire kadar sayılır, sıra kime gelirse o sıradan çıkarmış. Gizem, İpek, Hasan. kardeşler Gözlüce'nin Fen Çiftliğinden hep birlikte okula gelmişler. 7 kardeşlermiş. Bir ablaları evlenmiş. Bir ablaları sağlık meslek lisesinin birincisiymiş. Evlerinde ders çalışmayı kolaylaştırmak için bir odayı çalışma odası yapmışlar. Dersi olan o odaya gidiyor, ödevlerini yapıyormuş. Babaları hem çiftçi, hem berber, hem şoför, hem araba satıcısıymış. Berber dükkanı yokmuş. Saç-sakal kestirmek isteyen eve gelirmiş ya da baba ev eve dolanırmış. Bir kız kendi kendine yanık bir şarkı tutturmuş.

"Minik minik adımlar atarken ben
Bir elimden babam tuttu, bir elimden annem
Rabbim ayırma bizleri
Cennette de birbirimizden
Şimdi onlar uzakta ben uzaktayım
Allahım sen hepimize yakınsın"

Sesini teybe kaydetmeye çalışırken arkadaşı fısıldıyor kulağıma.
"İlahi okuyor."
Kız gözlerini dikeyiyor yüzüme,
"Televizyondan öğrendim bunu," diyor.
Resim öğretmeni olacaktı. Kuzuları otlatırken babasıyla birlikte o da gidermiş. uçsuz bucaksız çayırların, koyunların

resmini çizermiş.

"En uzağa bulutları koyarım. Benim kaderim o uzak bulutun kuyruğunun gösterdiği yerde, derim. Bilinmedik yerlere gitmek isterim. Giderken kuzumu da götürürüm."

Amik gölünün kurutulmasıyla buğday ve pamuk üretimi artan Reyhanlı'da hayvancılık da çok yaygın. Ailelerin bir kısmı Hatay'da bir kısmı Suriye'de kalmış. Anne-babalar ve çocukların çoğu Arapça biliyorlar.

Yenişehir gölünün hikayesini anlatıyor bir veli.

"Günün birinde yaşlı bir kadından fakir bir adam ekmek istemiş, vermemiş. Yukarı köyde bir başka kadına gitmiş, o vermiş. Adam ayrılırken buraları su basacak, demiş. Dediği olmuş. Aşağı köydeki kadının evini su basmış, kadın kurtulamamış. Yukarı köydeki kadına bir şey olmamış.

"Eskiler her yıl bu göl insan alacak, derler. Alır gerçekten."

Reyhanlı YİBO'nun 580 öğrencisi var. Anaokulu yeni açılmış.

Okul kapısı önünde anneler bekliyor. Beni aralarına alıyorlar. Başlıyorlar öykülerini anlatmaya. Birinin kocası kalp krizinden ölmüş. O sırada küçük kızı 8 aylıkmış. Şimdi o 3. sınıfta, ağabeyi 12 yaşında.

"İstanbul'da çalışan ağabeylerim olmasa bakamazdım yavrularıma. Çocuklarımı meslek sahibi olana kadar okutacaklarına söz verdiler."

Esmer, kara kuru bir kadın çocuğum olup olmadığını soruyor.

"Yok," deyince gözler bana çevriliyor, bakışlarda acıma duygusunu okuyorum.

"Yaşamın anlamı ne, senin için" diye soruyor kara.

Gülümsüyorum, aynı soruyu ben soruyorum kadınlara.

"Başkası için yaşar insan," diyorlar. "Çocuğu, kocası, anne-babası için."

Hiç evlenmemiş olduğunu öğreniyorum karanın.

"Beşinci sınıftan sonra kızları okutmazlar. çarşıya gidecek, alışveriş yapacak, önüne konulanı okuyacak hale gelsin yeter.

Bilmem doğru mu?"

Ötekiler başlarını sallıyorlar.

"Okusa ne olacak... Ha biri inat etti, liseyi bitirtti kızına. ÖSS sınavını kazanamadı, köye geri döndü kız. Babası gelecek yıl evlendirecek, bekletip ne yapsın? Konservesini mi kuracak? Şimdi mutlu mu olabilir mi bu kız? Ömür boyu tatmin olmaz görürsün. Evinde vıdı vıdı edecek duracak, kocasını mutsuz edecek. Anası yemedi içmedi okuttu, sonuç kocaman bir sıfır."

Toprağa parmağıyla kocaman bir sıfır çizmişti.

Arap güzeli, uzun boyunlu, uzun ayaklı bir kadın sesini yükseltiyor.

"Yanlış," diyor. "Okumalı kadın. Okusun da az emekle kaliteli işler yapsın. Ha bak, ben, pamuk topluyorum, merdiven silmeye, el temizliğine gidiyorum. canım çıkıyor, kazandığım iki kuruş para, yetmiyor. okusaydım param işe yarardı."

Hepsi birden konuşmaya başlıyorlar.

"Ben okutmayacam. Üniversite bitirse bile çalışmayacak nasılsa. Çalışırsa ha bu bayan gibi çocuk istemeyecek."

"Çocuksuz aile çiçeksiz gül fidanıdır."

"Malım mülküm olmasın çocuğum olsun."

"Ya kocası ölürse? Çocukla kalacak senin gibi."

"AAA! Tövbe de. Allah uzun ömür versin diye dua edecen, ne işin var senin."

Ders zili çalıyor. Çocuklar bahçeye akıyorlar. Büşra ve Merve bitiyorlar yanımda. İkisi de Davutpaşa köyünden gelmişler. 6. sınıftalar. Soyadları Cüneydoğlu. Komşular. Birinci sınıftan beri aynı sırada okuyorlar. Köylerinde çoğu kişinin soyadı aynıymış. Merveler 4 kardeş. Beşincisi yolda. Babası markette şoför.

Merve'nin hobisi bilmece çözmek. Bakkalda kalan gazetelerin bilmecelerini çözmezse gözüne damla uyku girmezmiş o gece.

"Bir de uzayı merak ediyorum. Uzaya gezgin alırlar mı abla?"

Büşralar üç kardeşler. Babası TIR şoförü. Suriye, Ürdün'e, uzak kentlere mal taşımış. Çocuk kitapları getirilmiş çocuklarına. Büşra okumayı çok sevmiş.

"Kitabı öyle zor buluyoruz ki! Bize getirdiğiniz kitaplara bayıldık. Onları önümüze gelmişken okumazsak kötü örnek oluruz. Sizin gibi olmak istiyorum. Yepyeni kitapları alıp dağ-tepedeki çocuklara dağıtmak isterdim."

Meryem berrak yüzlü bir kız. 6 kardeşlermiş. Ablaları okumamış, çalışıyorlarmış. Geçen yıla kadar Antalya'da okumuş. Yaz günlerinde günde 4-5 kez denize girmiş.

Arkadaşı Asiye'nin ablası Reyhanlı YİBO'yu 10 dakika anlatmış, hemen kararını vermiş, burada okuyacağım, demiş.

"Şimdi Antalya'daki 22 sınıf arkadaşımın mektup gelecek bana."

Yatılı hayatını hiç bilmiyormuş.

"Çok sevdiğim halamın evinde bile bir gece yatmadım, şimdi yatılı kalacağım. Başıma gelene bak!"

Babası TIR şoförüymüş. Bir sabah sürpriz yapmak, eve erken gelmek istemiş, ışığı açmayınca eşyalara çarpmış, devirmiş. Hırsız geldi sanmışlar, evde arbede çıkmış, ev yıkılmış. "Şimdi orayı hayvanlara verdik. Babam yeni bir ev yapıyor."

Bir başka Meryem daha varmış. Onlar 10 kardeş. Onun da babası TIR şoförü. Abisi Kars üniversitesine girmiş, iki abla ÖSS de başarılı olamamış, köylerine geri dönmüşler.

"Ne umutları vardı oysa. Hemşire, öğretmen olacaklardı. Şimdi babam davarların başına verdi onları. Çok mutsuzlar."

Meryem avukat olacaktı.

"Kurtlar Vadisi dizisindeki avukat Elif'in hayranıyım. Avukat çıkayım gidecem yanına,

senin yüzünden oldum, diyeceğim."

Asiyeler 12 kardeşler. İki ablası evli. Kökenlerinde Suriyelilik var. Anne ve ablaları Arapça konuşuyor ama o bilmiyor.

Babaları çiftçi. İnek ve tavukları var.

Asiye canı sıkılınca boya kalemlerini dizermiş önüne, resim yaparmış. Yeşili, maviyi sarıyı bol kullanırmış.

Amcasını sevdiğine vermemişler, "deli" olmuş.

"Herkes sataşüyor. Ninemi evden kovuyor. Gece gündüz beddua ediyor."

Bir ara ailede büyük küskünlükler yaşanmış. Doğumlarda, ölümlerde, düğünlerde küs kalmak doğru değilmiş.

"Kardeşim Kübra'nın doğumunda barıştık halamla."

4. sınıftaki Nazlı'nın ilginç bir öyküsü var.

Annesi pamukta çalışırken karnındaki çocuğunu teyzesine bağışlamış. Çocuk doğar doymaz teyze Nazlı'yı kendi evine götürmüştü. Tatilde teyzesi Suriye kökenli inşaatçı bir adamla evlenmiş. Teyzesiyle Suriye'ye gitmiş, çarşıda kaybolmuş.

"Bir daha gitmek istemem oraya. Annemin yanına da gidemem. Tatilimi dedemin ninemin yanında geçirdim. Teyzem bayramlarda bana ve nineme para

gönderecek."

Hemşire kepiyle görmüş düşlerinde kendini.

"Hemşire olana kadar ninem ölmezse onu uzun yaşatırım. Teyzem, annem, babam hastalanmaz sayemde."

Okulda geçen yıllar hırsızlık yaygınmış.

"Okul korkusu oluştu ben de. Şihlara götürdü ninem. Muska yaptı, okudu üfledi adam. Muskayı fanilama taktı. Bu muska üstüneyken kim üstüne basar, üstünden geçerse etkisi kaybolur, dedi. Aptal gibi evde anlattım. Ablam ayağıma bastı, arkadaşlarım üstümden atladı, yine korkum depreşti."

Bir gece kara yılan girmiş düşüne.

"Şihların yılanıydı. Korkudan beladan koruyan yılan. Şihların yılanı bozulmuş muskaları çözmüş. O geceden sonra yine

korku morku kalmadı."

Edebiyat etkinliğinde okuduğumuz öyküden çağrışımlarla yeni öyküler kurmaya çalışıyoruz.

Bir kız söz istiyor. Başlıyor kurulmuş makine gibi öyküsünü anlatmaya:

"İki arkadaş varmış, birinin başı açık, ötekinin kapalıymış. Başı açık çocuğun ailesi başörtülü kızla arkadaşlık etmesini engellemiş. İki canciğer arkadaşın yolları ayrılmış. Yıllar sonra iki arkadaş hastanede karşılaşmışlar. Başı açık olan böbrek hastasıymış, böbrek bulamazsa ölecekmış. Başı örtülü arkadaşı ona böbreğini vermiş, hayatını kurtarmış."

Kız anlatırken arkadaşları yüksek sesle söyleniyorlar. Ne demek istediklerini anlamıyorum. Biri elini kaldırıyor:

"Öğretmenin bu öykü onun değil! Sırlar Dünyası'nda oynandı. Hile yapıyor!"

Bisikletli Postacı öykümdeki bisiklet çocukları bisiklet öyküsü yazmaya yöneltmişti şimdi de.

Çocuklar bisiklete bir ad takmak istediler önce.

"Azrail!"

"Allah'ın kulu!"

"CAMİ"

Şaşırılmışım. CAMİ adlı bisiklet olur mu, dedim.

"Olur," dedi parmağını burnumun ucunda sallayan oğlan."Cebrail, Azrail, Mikail, İsrail'in baş harfleri CAMİ."

"Şimdi de bisikleti süsleyelim mi? Ne tür süsler takalım," dedim.

"Arka ışığın üstüne Bismillah! yazalım."

"Allahım beni koru!"

"O şimdi asker!"

"Biz okul okul dolaştık bu okulu seçtik. En temiz, tertiplisi bu."

İLKİYAR'ın getirdiği kitapları raflara yerleştirdim, ders arasında çocukları kütüphaneye davet ettim.

Çocuklar hemen eski kitaplara yöneldiler. İsrarla kitaplar burada dememe karşın çocukların rotaları değişmiyordu. Eski kitapların önünde duruyor, kitapları korkarak elliyorlardı.

Baktım, anlatamıyorum, tek tek ellerinden tutup, yeni kitaplardan oluşan kitaplığın önüne getirdim. Çocukların istisnasız tepkisi,

"Aaa! Bize yeni kitap mı getirdiniz? Bize hep kullanılmış kitap verirler," oldu.

Kızlardan biri eski, kara ciltli kitaplardan birini tutmuş,

"Yeni kitapları okuyayım, bunları bile okurum sonra üstüne," diyordu yanındaki arkadaşına.

Yanaklarını öpenler, belime sarılanlar, alkış tutanların arasında gülümsememi dudaklarımın arasına kısırmış, utangaç kalakalmışım.

Çocuklarımızın saçının teline, kirpiğine, tenine, terine değerken yüreklerine "her şeyin iyisine" layık oldukları duygusunu bırakabilmek bile az şey değil, bunu duyuyordum o an.

sürecek.

Sevim AK
Kasım 2006
Yazar

İLKİYAR - İlköğretim Okullarına Yardım Vakfı
E-posta...: ilkyar@ilkyar.org.tr

Son Güncelleme...: [Ali YILMAZ](#)
İLKİYAR izlenimlerindeki ve arşivlerdeki
resimler izinsiz kullanılamaz.